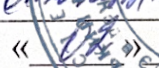
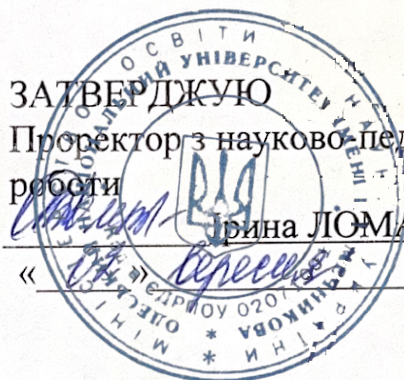

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
Кафедра водних біоресурсів та аквакультури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

 Ірина ЛОМАЧИНСЬКА
« » 2026

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕКОНОМІКА ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ АКВАКУЛЬТУРИ

Рівень вищої освіти: *Другий (магістерський)*

Галузь знань: *Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина*

Спеціальність: *Н5 Водні біоресурси та аквакультура*

Освітньо-професійна програма: *Охорона, відтворення та раціональне використання гідробіоресурсів*

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка виробництва продукції аквакультури». - Одеса: ОНУ, 2026. - 26 с.

Розробники: Сербов М. Г, д.е.н., професор, кафедри водних біоресурсів та аквакультури ОНУ імені І.І. Мечникова

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри водних біоресурсів та аквакультури

Протокол № 1 від «26» 08 2026 р.

Завідувач кафедри _____ (Марина БУРГАЗ)
(підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП «Охорона, відтворення та раціональне використання гідробіоресурсів» _____ (Марина БУРГАЗ)
(підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету гідрометеорології і екології

Протокол № 1 від «26» 08 2026 р.

Голова НМК _____ (Ангеліна ЧУГАЙ)
(підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри водних біоресурсів та аквакультури

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20 _____ р.

Завідувач кафедри _____ (Марина БУРГАЗ)
(підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри водних біоресурсів та аквакультури

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20 _____ р.

Завідувач кафедри _____ (Марина БУРГАЗ)
(підпис) (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

1 Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Загальна кількість кредитів – 4,5/4,5 годин – 135/135 змістових модулів – 2/2	Галузь знань Н <u>Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина</u> (шифр і назва) Спеціальність Н5 <u>Водні біоресурси та аквакультура</u> (код і назва) Рівень вищої освіти: <i>Другий (магістерський)</i>	Обов'язкова дисципліна	
		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
		26 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	4 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		89 год.	121 год.
		Форма підсумкового контролю: Іспит/ Іспит	

2 Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Метою курсу є формування у здобувачів вищої освіти системи сучасних теоретичних знань та практичних навичок щодо економічних засад виробництва продукції аквакультури, оцінювання ефективності виробничо-господарської діяльності підприємств аквакультури, формування собівартості та ціни продукції, планування виробничих процесів, оцінювання економічних ризиків та обґрунтування управлінських рішень. Дисципліна спрямована на забезпечення економічної ефективності, раціонального використання виробничих і природних ресурсів, підвищення конкурентоспроможності продукції та сталого розвитку підприємств аквакультури.

Завдання:

- формування системних знань про основні економічні категорії, принципи та закономірності функціонування підприємств аквакультури;
- вивчення особливостей організації та планування виробництва продукції аквакультури;
  - оволодіння методами визначення собівартості, ціни, прибутку та рентабельності продукції аквакультури;
  - визначення основних факторів, що впливають на економічну ефективність виробництва, зокрема ресурсних, технологічних, екологічних та ринкових;
  - набуття навичок проведення економічних розрахунків та оцінювання ефективності виробничих технологій в аквакультурі;
- формування здатності розробляти та обґрунтовувати бізнес-плани й інвестиційні проекти у сфері аквакультури;
- оцінювання економічних ризиків та обґрунтування управлінських рішень щодо розвитку підприємств аквакультури;
- формування здатності оцінювати вплив виробничих, економічних та екологічних чинників на ефективність аквакультурного виробництва;
- формування здатності працювати з економічною, статистичною та науковою інформацією для прийняття обґрунтованих рішень у сфері аквакультури.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

СК02 – здатність інтегрувати знання та розв’язувати складні задачі водних біоресурсів та аквакультури у широких або мультидисциплінарних контекстах;

СК09 – здатність організовувати підприємницьку діяльність та забезпечувати економічну ефективність у рибницьких господарствах.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР01 - мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері водних біоресурсів та аквакультури і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.

ПР05 - розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти з проблем водних біоресурсів та аквакультури та дотичні до неї міждисциплінарні проекти з урахуванням виробничих, правових, економічних та екологічних аспектів

ПР07 - розробляти, впроваджувати та застосовувати ефективні технологічні процеси виробництва продукції аквакультури, забезпечувати її якість.

ПР08 - оцінювати та забезпечувати ефективність виробництва у сфері водних біоресурсів та аквакультури з урахуванням правових, економічних та етичних обмежень.

ПР09 - ідентифікувати види водних біоресурсів оцінювати їх чисельність та біомасу та здійснювати прогнозування запасів та обсягів вилову об'єктів водних біоресурсів та аквакультури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен **знати:**

- основні економічні категорії та поняття, що застосовуються у сфері аквакультури;
- принципи організації, планування та управління виробництвом продукції аквакультури;
- структуру та методи формування собівартості продукції аквакультури;
- принципи ціноутворення та формування фінансових результатів діяльності підприємств аквакультури;
- методи оцінювання прибутковості та рентабельності виробництва продукції аквакультури;
- основні фактори, що визначають економічну ефективність різних технологій виробництва продукції аквакультури;
- особливості функціонування ринку продукції рибного господарства та аквакультури;
- принципи інвестиційного забезпечення та оцінювання економічних ризиків у сфері аквакультури;
- основи розроблення бізнес-планів та економічного обґрунтування виробничих і технологічних проєктів;
- принципи раціонального використання природних, матеріальних, трудових та фінансових ресурсів у виробництві продукції аквакультури.

вміти:

- здійснювати економічний аналіз виробничо-господарської діяльності підприємств аквакультури;
- розраховувати собівартість виробництва продукції аквакультури;

- визначати прибуток, рівень рентабельності та інші показники економічної ефективності виробництва;
- аналізувати структуру витрат та визначати фактори, що впливають на собівартість продукції;
- здійснювати економічне обґрунтування вибору технологій виробництва продукції аквакультури;
- розробляти бізнес-плани та здійснювати економічні розрахунки для реалізації проєктів у сфері аквакультури;
- оцінювати інвестиційну привабливість та економічні ризики виробничих проєктів;
- аналізувати вплив ринкових, технологічних та екологічних чинників на результати діяльності підприємств аквакультури;
- прогнозувати економічні результати виробництва та обґрунтовувати шляхи підвищення його ефективності;
- працювати з економічною, статистичною, науковою та нормативною інформацією для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

бути здатним:

- комплексно оцінювати економічну ефективність виробництва продукції аквакультури;
- приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо організації та розвитку виробництва;
- розробляти та обґрунтовувати економічно доцільні виробничі та інвестиційні проєкти в аквакультурі;
- оцінювати економічні ризики та визначати шляхи їх мінімізації;
- інтегрувати технологічні, економічні та екологічні показники під час оцінювання ефективності виробництва;
- обґрунтовувати напрями раціонального використання ресурсів у підприємствах аквакультури;
- оцінювати вплив технологічних змін та інновацій на економічні результати виробництва;
- застосовувати принципи сталого розвитку та ресурсоефективності у виробництві продукції аквакультури;
- самостійно опрацьовувати сучасну економічну та наукову інформацію і використовувати її для вирішення практичних та дослідницьких завдань.

Опанування цієї навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами навичок і компетентностей, спрямованих на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, що проголошені резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1 та визначені Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722, зокрема:

Ціль 2. Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства — через формування компетентностей щодо економічно ефективного та сталого виробництва безпечної продукції аквакультури, раціонального використання ресурсів та підвищення продовольчого потенціалу галузі.

Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання — через формування навичок економічного планування, оцінювання ефективності виробництва, розвитку підприємницької діяльності та обґрунтування економічно доцільних рішень у сфері аквакультури.

Ціль 9. Інновації та інфраструктура — через економічне обґрунтування впровадження інноваційних технологій, модернізації виробничих потужностей та розвитку сучасної інфраструктури підприємств аквакультури.

Ціль 12. Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва — через формування навичок ефективного використання матеріальних, трудових, фінансових та природних ресурсів, зниження виробничих витрат і втрат та впровадження ресурсоефективних технологій.

Ціль 13. Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та її наслідками — через оцінювання економічних ризиків, пов'язаних зі змінами природно-кліматичних умов, та обґрунтування адаптаційних заходів у виробництві продукції аквакультури.

Ціль 14. Збереження та раціональне використання океанів, морів і морських ресурсів в інтересах сталого розвитку — через формування компетентностей щодо економічного обґрунтування раціонального використання водних біоресурсів та розвитку екологічно безпечних і сталих технологій аквакультури.

Ціль 17. Зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках глобального партнерства в інтересах сталого розвитку — через використання сучасної наукової та економічної інформації, міжнародного досвіду, статистичних даних та міждисциплінарних підходів для обґрунтування рішень у сфері аквакультури.

3 Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретично-методологічні основи економіки аквакультури

Тема 1. Предмет, метод і завдання економіки виробництва продукції аквакультури

Економічні категорії та показники у сфері аквакультури. Виробничі ресурси та фактори, що визначають ефективність підприємств аквакультури. Особливості економічних відносин у галузі аквакультури (природно-ресурсний, технологічний та ринковий аспекти).

Тема 2. Організація та планування виробництва

Структура та організація виробничого процесу в аквакультурі (ставкові господарства, басейнові системи, УЗВ). Планування виробничих програм та визначення оптимальної щільності посадки. Собівартість продукції аквакультури: складові, методи обліку та контролю витрат. Економічні показники ефективності виробництва: продуктивність праці, рентабельність, прибутковість.

Тема 3. Маркетинг та збут продукції аквакультури

Сучасні тенденції ринку рибної продукції та аквакультури. Товарна та цінова політика в аквакультурі. Розповсюдження та просування екологічно чистої продукції аквакультури. Конкурентоспроможність продукції підприємств аквакультури.

Змістовий модуль 2. Інвестиційна та фінансова діяльність

Тема 4. Інвестиційні проекти в аквакультурі: сутність, розробка та оцінка

Джерела фінансування та кредитування підприємств аквакультури. Управління ризиками та оцінка інвестиційної привабливості виробництва. Інноваційні біотехнології та їх економічна доцільність у виробництві продукції.

Тема 5. Екологічно-економічні аспекти виробництва

Екологічні обмеження та економічна ефективність виробництва в аквакультурі. Оцінка впливу виробництва аквакультурної продукції на навколишнє середовище. Економіка відновлення природних популяцій за допомогою заводських технологій. Концепція сталого розвитку та «зелена економіка» в аквакультурі.

4 Структура навчальної дисципліни

Наз ви тем	Кількість годин									
	Очна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Теоретично-методологічні основи економіки аквакультури										
Тема № 1. Предмет, метод і завдання економіки виробництва продукції аквакультури. [1,2]	20	4	3	0	13	30	2	1	0	27
Тема № 2. Організація та планування виробництва. [1,2]	21	4	4	0	13	30	2	1	0	27
Тема № 3. Маркетинг та збут продукції аквакультури. [1,2]	22	5	4	0	13	32	4	1	0	27
Разом за змістовим модулем 1	63	13	11	0	39	92	8	3	0	81
Змістовий модуль 2. Інвестиційна та фінансова діяльність										
Тема № 4. Інвестиційні проекти в аквакультурі: сутність, розробка та оцінка. [1,2]	35,5	6	4,5	0	25	21,5	1	0,5	0	20
Тема № 5. Екологічно-економічні аспекти виробництва. [1,2]	36,5	7	4,5	0	25	21,5	1	0,5	0	20
Разом за змістовим модулем 2	72	13	9	0	50	43	2	1	0	40
Разом за змістовими модулями 1 та 2	135	26	20	0	89	135	10	4	0	121
Усього годин	135	26	20	0	89	135	10	4	0	121

Види роботи:

[1]– опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;

[2]– опрацювання практичних робіт, додаткового матеріалу.

5 Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6 Теми лабораторних занять.
Лабораторні заняття не передбачені.

7 Теми практичних занять.

Назви тем	Кількість годин	
	ден.	заочн.
Змістовий модуль 1. Теоретично-методологічні основи економіки аквакультури		
Тема 1. Предмет, метод і завдання економіки виробництва продукції аквакультури. [1] ПР 1 Розрахунок та аналіз основних економічних показників діяльності підприємства аквакультури [2]	3	1
Тема 2. Організація та планування виробництва [1] ПР 2 Складання виробничого плану та визначення економічної ефективності при різних системах аквакультури [2]	4	1
Тема 3. Маркетинг та збут продукції аквакультури. [1] ПР 3 Розробка маркетингової стратегії для продукції підприємства аквакультури [2]	4	1
Разом за змістовим модулем 1	11	3
Змістовий модуль 2. Інвестиційна та фінансова діяльність		
Тема 4. Інвестиційні проекти в аквакультурі: сутність, розробка та оцінка. [1] ПР 4 Розробка бізнес-плану інвестиційного проекту в аквакультурі та оцінка його ефективності [2]	4,5	0,5
Тема 5. Екологічно-економічні аспекти виробництва.[1] ПР 5 Оцінка економічних наслідків впливу виробництва аквакультури на довкілля [2]	4,5	0,5
Разом за змістовим модулем 2	9	1
Разом за змістовими модулями 1 та 2	18	4
Усього годин	18	4

Види роботи:

- [1] – опрацювання лекційного та додаткового, довідкового матеріалу;
- [2] – опрацювання практичних робіт, додаткового матеріалу.

8 Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ден.	заочн.
	Змістовий модуль 1. Теоретично-методологічні основи економіки аквакультури.		
1	Тема 1. Предмет, метод і завдання економіки виробництва продукції аквакультури. [1] Підготовка до лекційних та практичних занять, підготовка презентацій. [3] огляд літератури, опрацювання інформаційних джерел;	13	27
2	Тема 2. Організація та планування виробництва [1] Підготовка до лекційних та практичних занять, підготовка презентацій [2] написання рефератів, есеїв, підготовка повідомлень; [3] огляд літератури, розв'язання економічних задач; [4] індивідуальне навчально-дослідне завдання;	13	27
3	Тема 3. Маркетинг та збут продукції аквакультури [1] Підготовка до лекційних та практичних занять, підготовка презентацій [2] написання рефератів, есеїв, підготовка повідомлень; [4] індивідуальне навчально-дослідне завдання; [5] індивідуальні та колективні творчі завдання;	13	27
	Разом у змістовому модулі 1	39	81
	Змістовий модуль 2. Інвестиційна та фінансова діяльність		
4	Тема 4. Інвестиційні проекти в аквакультурі: сутність, розробка та оцінка. [1] Підготовка до лекційних та практичних занять, підготовка презентацій [4] індивідуальне навчально-дослідне завдання; [6] неформальна та/або інформальна освіта.	25	20
5	Тема 5. Екологічно-економічні аспекти виробництва . [1] Підготовка до лекційних та практичних занять, підготовка презентацій [4] індивідуальне навчально-дослідне завдання; [5] індивідуальні та колективні творчі завдання; [6] неформальна та/або інформальна освіта.	25	20
	Разом у змістовому модулі 2	50	40
	Разом за змістовими модулями 1 та 2	89	121
Усього годин		89	121

- [1] – підготовка до лекційних, практичних, семінарських, лабораторних занять;
 [2] – написання рефератів, есеїв, підготовка повідомлень;
 [3] – огляд літератури, розв'язання задач;
 [4] – індивідуальне навчально-дослідне завдання;
 [5] – індивідуальні та колективні творчі завдання;
 [6] – неформальна та/або інформальна освіта.

Визнання результатів, отриманих в системі неформальної/інформальної освіти

В рамках опанування навчальної дисципліни «Економіка виробництва продукції аквакультури» здобувач може пройти освітні або професійні

курси/тренінги, професійне стажування, онлайн-курси на масових платформах чи у системі громадянської освіти.

Назва освітньої платформи	Назва курсу	Посилання
Alison	Сільськогосподарська наука - садівництво, тваринництво та аквакультура	https://alison.com/course/agricultural-science-gardening-animal-farming-and-aquaculture
Alison	Основи рибництва	https://alison.com/course/essentials-of-fish-farming
Alison	Фінанси та освіта в підприємстві	https://alison.com/course/finance-and-education-in-entrepreneurship

Здобувач має право також обрати самостійно освітню платформу та курс, які відповідають змісту цієї навчальної дисципліни.

Результати, отримані в системі неформальної/інформальної освіти, засвідчуються відповідним сертифікатом, де вказуються обсяг годин (або кількість кредитів ЄКТС) та здобуті компетентності та результати навчання. Такі результати можуть бути зараховані як результати поточного, періодичного або підсумкового контролю за цією навчальною дисципліною за процедурами, визначеними «Положенням про порядок визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова та відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж ОНУ імені І. І. Мечникова» https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/polozhennya_neformalna_osvita_2024_final.pdf

9 Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Економіка виробництва продукції аквакультури» використовуються традиційні та інноваційні методи навчання, спрямовані на формування у здобувачів системних теоретичних знань, практичних навичок проведення економічних розрахунків, оцінювання ефективності виробництва, аналізу витрат, доходів і ризиків, розроблення економічно обґрунтованих управлінських рішень у сфері аквакультури.

– **словесні методи** – лекція, проблемний виклад матеріалу, пояснення, бесіда, дискусія, обговорення проблемних питань, відповіді на запитання, робота з науковою, навчальною та нормативною літературою;

– **наочні методи** – демонстрація презентацій, схем, таблиць, графіків, діаграм, економічних моделей, статистичних даних та інформаційно-аналітичних матеріалів щодо виробництва і реалізації продукції аквакультури; використання навчальних ілюстративних матеріалів та цифрових ресурсів;

– **практичні методи** – виконання практичних завдань та економічних розрахунків, визначення собівартості, прибутку і рентабельності продукції аквакультури, аналіз структури витрат, оцінювання економічної ефективності виробництва, розв’язання ситуаційних та розрахункових завдань;

– **проблемно-пошукові методи** – постановка проблемних ситуацій, формулювання та обґрунтування варіантів економічних рішень, пошук оптимальних способів організації виробництва, аналіз причин зміни економічних показників та визначення шляхів підвищення ефективності виробництва;

– **кейс-метод** – аналіз реальних та змодельованих ситуацій щодо організації виробництва продукції аквакультури, визначення структури витрат, оцінювання економічної ефективності виробничих технологій, аналіз ризиків та обґрунтування управлінських рішень;

– **дослідницький метод** – самостійний пошук, відбір та критичний аналіз економічної, статистичної та наукової інформації, робота з науковими публікаціями та інформаційними базами даних, аналіз показників діяльності підприємств аквакультури, формулювання власних висновків та рекомендацій;

– **інтерактивні методи** – мозковий штурм, дискусії, робота в малих групах, взаємне оцінювання, обговорення результатів виконаних завдань, навчальні дебати щодо економічних проблем та перспектив розвитку аквакультури;

– **проектний метод** – розроблення індивідуальних та колективних проектних завдань, зокрема бізнес-планів, інвестиційних проектів та економічних обґрунтувань впровадження технологій у сфері аквакультури;

– **цифрові методи навчання** – використання мультимедійних презентацій, електронних освітніх ресурсів, цифрових платформ для навчання і тестування, електронних таблиць та інших цифрових інструментів для проведення економічних розрахунків, онлайн-баз наукової та статистичної інформації, інтерактивних сервісів та електронних комунікацій;

– **методи самостійної роботи** – опрацювання навчальної, наукової та нормативної літератури, підготовка повідомлень, есе та презентацій, виконання індивідуальних навчально-дослідних і проектних завдань, проведення економічних розрахунків, самостійний аналіз статистичних та економічних даних, проходження окремих освітніх компонентів у межах неформальної та/або інформальної освіти.

Застосування зазначених методів забезпечує поєднання теоретичної підготовки з практичною діяльністю та сприяє розвитку аналітичного, критичного й системного мислення, здатності здійснювати економічний аналіз, оцінювати ефективність виробництва та приймати обґрунтовані управлінські рішення у сфері водних біоресурсів та аквакультури.

Здобувач може самостійно обрати ресурси, які будуть відповідати навчальній дисципліні «Економіка виробництва продукції аквакультури».

Для зарахування в якості періодичного, поточного або фрагмента підсумкового контролю здобувач має подати документ, що підтверджує неформальну освіту, програму, зробити опис компетентностей та результатів навчання, сформованих під час неформальної освіти.

Викладач залишає за собою право перевірити сформованість перелічених компетентностей та результатів навчання.

В межах дисципліни «Економіка виробництва продукції аквакультури» оцінювання результатів неформальної та інформальної освіти здійснюється згідно з критеріями таблиці 1.

Таблиця 1 - Критеріїв оцінювання результатів неформальної освіти

Вид діяльності здобувача	Орієнтовний обсяг (год./кредити ECTS)	Критерії виконання	Кількість балів	Форма зарахування
Онлайн-курс (Prometheus, Coursera, EdEra тощо)	30 год. (1 кредит)	100% виконаних завдань	10 балів	Поточний контроль / самостійна робота
		88% виконаних завдань	9 балів	
		70% виконаних завдань	7 балів	
Професійне стажування (на підприємстві, в установі)	від 2 тижнів (≈1–2 кредити)	Повне проходження з довідкою	8–10 балів	Самостійна робота / модульний контроль
Професійний тренінг / воркшоп	8–12 год.	Участь і сертифікат	3–4 бали	Поточний контроль
	20–30 год.	Участь і сертифікат	5–7 балів	Поточний контроль
Курси з громадянської освіти / академічної доброчесності	5–10 год.	Успішне завершення з сертифікатом	2–3 бали	Додаткові бали
Додаткові онлайн-курси (МООС, спецкурси)	15–20 год.	Виконання завдань на ≥80%	4–6 балів	Самостійна робота
Участь у	1–2 дні	Довідка/сертифікат	2–4 бали	Додаткові бали

Вид діяльності здобувача	Орієнтовний обсяг (год./кредити ECTS)	Критерії виконання	Кількість балів	Форма зарахування
науково-практичній конференції / семінарі		про участь		
Публікація тез конференції чи наукової статті (за тематикою дисципліни)	—	Наявність опублікованих матеріалів	до 10 балів	Підсумковий контроль / додаткові бали

Максимальна кількість балів зарахованих результатів неформальної/інформальної освіти не повинна перевищувати 20% від підсумкової оцінки за дисципліну.

Викладач здійснює експертну оцінку відповідності змісту здобутих компетентностей до навчальної програми.

За потреби викладач може проводити співбесіду зі здобувачем для підтвердження рівня засвоєних результатів.

9 Методи навчання

У ході читання дисципліни використовуються методи навчання, які притаманні системі вищої академічної освіти. Серед них найтрадиційнішим залишається *пояснювально- ілюстративний метод*, у межах якого викладач допомагає здобувачам здобути знання завдяки аудиторній роботі. Вона поділяється на дві складові – засвоєння теоретичного матеріалу під час прослуховування лекцій, у тому числі використовуючи карти та практичних занять, на яких здобувачі репродукують отримані знання і демонструють вміння засвоїти матеріал, запропонований викладачем для самостійного опрацювання.

Окрім вищевикладеного методу, використовується *дослідницький метод*, який передбачає організацію активного пошуку розв'язання висунутих пізнавальних завдань, аналізуючи відео- фотоматеріали й роблячи самостійні висновки.

10 Форми контролю і методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни «Економіка виробництва продукції аквакультури» здійснюється на принципах систематичності, об'єктивності, прозорості та комплексності й охоплює всі основні види навчальної діяльності здобувачів. Контроль

спрямований на визначення рівня засвоєння теоретичних знань, сформованості практичних навичок проведення економічних розрахунків, аналізу виробничо-господарської діяльності підприємств аквакультури, оцінювання економічної ефективності виробництва та здатності обґрунтовувати управлінські рішення.

Поточний контроль. Усне та письмове опитування на практичних заняттях, перевірка виконання практичних та розрахункових завдань, аналіз ситуаційних завдань і кейсів, короткі тестові завдання, оцінювання активності під час дискусій та роботи в малих групах, перевірка самостійної роботи, виконання індивідуальних навчально-дослідних і проєктних завдань.

Періодичний (модульний) контроль. Модульні контрольні роботи у формі тестування після завершення кожного змістового модуля. Модульна контрольна робота містить 15 тестових завдань із однією правильною відповіддю та спрямована на перевірку системності й комплексності засвоєння теоретичного та практичного матеріалу. Така форма контролю передбачена для кожного змістового модуля.

Підсумковий контроль – іспит, який проводиться після завершення вивчення дисципліни та передбачає комплексну перевірку теоретичних знань і практичної здатності застосовувати їх для проведення економічних розрахунків, оцінювання ефективності виробництва продукції аквакультури, аналізу витрат і фінансових результатів, оцінювання економічних ризиків та обґрунтування управлінських рішень. Максимальна оцінка за іспит – **20 балів**. До складання іспиту допускаються здобувачі, які набрали не менше **48 балів із 80** за поточну роботу.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид контролю	Максимальна кількість балів
Контроль засвоєння лекційного матеріалу (тестування, опитування, участь у дискусіях)	10
Практичні роботи (виконання, аналіз результатів та захист)	40
Модульні контрольні роботи (2 × 15 балів)	30
Поточна успішність разом	80
Іспит	20
Загальна кількість балів	100

Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид контролю	Кількість балів	Критерії
Опитування та робота на практичних заняттях	0–3	3 бали – здобувач повно, правильно й аргументовано відповідає на запитання, використовує професійну термінологію, демонструє розуміння причинно-наслідкових зв'язків і здатність застосовувати знання до практичних ситуацій. 2 бали – відповідь переважно правильна, здобувач розуміє основний матеріал, але допускає окремі неточності. 1 бал – відповідь фрагментарна, знання поверхневі, є суттєві неточності. 0 балів – відповідь відсутня або здобувач не демонструє розуміння матеріалу.
Виконання та захист практичної роботи	0–6	6 балів – роботу виконано повністю й правильно, результати проаналізовано, висновки обґрунтовано, здобувач упевнено захищає роботу. 5 балів – роботу виконано правильно, є незначні неточності, висновки логічні. 4 бали – роботу виконано переважно правильно, але є окремі помилки або неповний аналіз. 3 бали – роботу виконано частково, аналіз поверхневий, висновки неповні. 2 бали – значна частина завдання не виконана або містить суттєві помилки. 1 бал – робота виконана фрагментарно, без належного обґрунтування. 0 балів – роботу не виконано або не подано.
Індивідуальне навчально-дослідне / проєктне завдання	0–5	5 балів – самостійний, змістовний і обґрунтований аналіз проблеми, використано сучасні наукові джерела, сформульовано аргументовані висновки та практичні рекомендації. 4 бали – завдання виконано якісно, але є окремі недоліки в аналізі або оформленні. 3 бали – основний зміст розкрито, проте аналіз недостатньо глибокий. 2 бали – завдання виконано частково, висновки недостатньо обґрунтовані. 1 бал – робота має фрагментарний характер. 0 балів – завдання не виконано.
Контрольна робота за змістовним модулем (тестування)	0–15	15 тестових завдань, кожне з однією правильною відповіддю. 1 правильна відповідь = 1 бал. Оцінюється рівень засвоєння основних понять, закономірностей, методів діагностики, профілактики та біобезпеки в марикультури.
Іспит	0–20	18–20 балів – повні, системні та аргументовані відповіді, здатність аналізувати патологічні процеси й самостійно обґрунтовувати професійні рішення. 15–17 балів – високий рівень знань, правильне застосування їх у практичних ситуаціях, незначні неточності. 12–14 балів – достатній рівень, правильне розуміння основного матеріалу, окремі недоліки в аргументації. 9–11 балів – задовільний рівень, базове володіння матеріалом, але відповіді неповні. 1–8 балів – фрагментарні знання, суттєві помилки, нездатність самостійно застосовувати знання. 0 балів – відсутність необхідних знань або відповідь не надана.

Критерії оцінювання контрольних робіт за змістовним модулем

Контрольна робота за змістовним модулем містить 15 тестових завдань, кожне з яких має одну правильну відповідь. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал, максимальний результат – 15 балів. Для позитивного результату необхідно набрати не менше 9 балів (60 %).

Кількість правильних відповідей	Бали	Рівень засвоєння
15	15	Відмінний – повне та системне засвоєння матеріалу
14	14	Дуже високий – незначні неточності
13	13	Високий – правильне розуміння основних положень
12	12	Достатній – засвоєно основні поняття та закономірності
11	11	Достатній – незначні прогалини
10	10	Задовільний – окремі неточності
9	9	Мінімально позитивний – базове засвоєння знань
0–8	0–8	Незадовільний – недостатній рівень засвоєння матеріалу

Здобувач має право на дві спроби виконання модульної контрольної роботи відповідно до організації освітнього процесу.

Загальні критерії оцінювання результатів навчання

Під час оцінювання враховуються:

- повнота та системність теоретичних знань з економіки виробництва продукції аквакультури;
- правильність використання економічної та професійної термінології;
- здатність аналізувати організаційні та економічні засади виробництва продукції аквакультури;
- уміння здійснювати економічні розрахунки, визначати собівартість, прибуток і рентабельність виробництва;
- здатність аналізувати структуру витрат та оцінювати ефективність використання виробничих ресурсів;
- уміння оцінювати вплив виробничих, ринкових, технологічних та екологічних факторів на економічні результати діяльності;
- здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо організації та підвищення ефективності виробництва;
- уміння оцінювати економічну доцільність інвестиційних проєктів та виробничих рішень;
- аргументованість висновків та економічне обґрунтування прийнятих рішень;
- самостійність, критичність та логічність мислення;

– якість виконання та захисту практичних, індивідуальних і проектних завдань.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до прийнятої в університеті системи оцінювання. Загальний результат формується як сума балів за поточну успішність та підсумковий контроль: 80 балів – поточна робота, 20 балів – іспит.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: У випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов'язаний виконати контрольну роботу за відповідною темою у позанавчальний час за погодженням з викладачем. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: під час опанування навчальної дисципліни категорично не припускаються будь-які види порушень академічної доброчесності з боку як здобувачів вищої освіти, так й викладача. У разі виявлення та фіксації будь-якого виду порушення академічної доброчесності, до порушника будуть застосовані санкції, передбачені Законом України «Про академічну доброчесність» та внутрішніми нормативними документами Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Політика щодо використання штучного інтелекту: в ході опанування цієї навчальної дисципліни забороняється оприлюднення текстів, зображень, моделей, даних, інших результатів, згенерованих штучним інтелектом, як результатів власної академічної та навчальної діяльності, якщо це не дозволено умовами навчального завдання, а сам цей факт не зазначено в навчальному завданні чи супровідних матеріалах до нього. Під час проходження підсумкового оцінювання використання ресурсів штучного інтелекту забороняється.

11 Питання для підсумкового контролю

1. У чому полягає предмет і метод економіки виробництва продукції аквакультури?
2. Які завдання вирішує економіка виробництва аквакультури?
3. Які основні економічні категорії застосовуються у сфері аквакультури?
4. Яку роль відіграє аквакультура в структурі рибного господарства України?
5. Що відноситься до виробничих ресурсів підприємства аквакультури?
6. Як класифікуються витрати у виробництві продукції аквакультури?
7. Які фактори впливають на ефективність діяльності підприємств аквакультури?

8. У чому полягає відмінність між екстенсивним та інтенсивним господарюванням?
9. Що таке виробнича функція та як вона застосовується в аквакультури?
10. Якими методами визначають продуктивність праці у сфері аквакультури?
11. Як організований виробничий процес у ставкових господарствах?
12. У чому полягають економічні особливості басейнових систем аквакультури?
13. Які економічні переваги та недоліки рециркуляційних аквакультурних систем (УЗВ)?
14. Як здійснюється планування виробництва продукції аквакультури?
15. Чому оптимальна щільність посадки має вирішальне значення для економіки виробництва?
16. Які існують методи обліку витрат у виробництві аквакультури?
17. Як проводиться калькулювання собівартості продукції аквакультури?
18. Яка різниця між постійними і змінними витратами?
19. Що таке точка беззбитковості та як її розрахувати в аквакультури?
20. Якими методами можна знизити собівартість продукції аквакультури?
21. Який сучасний стан і тенденції розвитку ринку продукції аквакультури в Україні?
22. Що таке ринкова кон'юнктура і як вона проявляється у сфері аквакультури?
23. Які фактори визначають конкурентоспроможність продукції аквакультури?
24. Що включає в себе товарна політика підприємств аквакультури?
25. Які методи застосовуються для формування цін на продукцію аквакультури?
26. Як проявляється еластичність попиту на рибну та аквакультурну продукцію?
27. Які канали збуту продукції аквакультури найпоширеніші?
28. Чим відрізняється маркетинг екологічно чистої продукції аквакультури?
29. Які існують стратегії позиціонування продукції аквакультурних підприємств?
30. Яку роль відіграє брендинг у збуті продукції аквакультури?
31. Які є основні джерела фінансування підприємств аквакультури?
32. Чим відрізняються власні та позикові кошти у фінансовій діяльності підприємства?
33. Які особливості кредитування підприємств аквакультури?
34. Що таке інвестиційний проект у аквакультурі та які його складові?

35. Якими методами оцінюється ефективність інвестиційних проектів?
36. Які існують методи оцінки ризиків інвестицій у аквакультури?
37. Як розробляється бізнес-план аквакультурного підприємства?
38. Яка економічна доцільність впровадження інноваційних технологій у аквакультури?
39. Які форми державної підтримки інвестицій у аквакультури існують?
40. Які міжнародні програми та фонди сприяють розвитку аквакультури?
41. Які екологічні фактори впливають на економіку виробництва аквакультури?
42. Як проявляється ресурсозбереження у виробництві продукції аквакультури?
43. Як оцінюється економічний вплив виробництва аквакультури на довкілля?
44. Що означає концепція сталого розвитку в аквакультури?
45. Які особливості має ринок екологічно сертифікованої продукції аквакультури?
46. Яка роль заводських технологій у відтворенні природних популяцій водних біоресурсів?
47. Які біотехнологічні інновації у вирощуванні гідробіонтів мають економічне значення?
48. Які світові тенденції розвитку аквакультури впливають на економіку галузі?
49. Які стратегії підвищення конкурентоспроможності української аквакультури є пріоритетними?
50. Які перспективи розвитку економіки виробництва продукції аквакультури в Україні?

**12 Розподіл балів, які отримують здобувачі
ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ**

Поточний та періодичний контроль					Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	ІСПИТ	100
10	10	10	10	10		
Контрольна робота за змістовим модулем 1 -15			Контрольна робота за змістовим модулем 2 -15			
45			35		20	
80						

Види навчальної роботи	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2		
	Бали за одну заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів	Бали за одну заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Поточний контроль на лекціях	2	3	6	2	2	4
Виконання та захист практичних (лабораторних) робіт	8	3	24	8	2	10
Контрольна робота за змістовим модулем	15	1	15	1	1	15
Разом			0 – 45			0 – 35
Підсумковий контроль (іспит)	0 – 20 (тестування)					
Підсумкова сума балів	0 – 100					

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
	Здобувач освіти	
90-100/ зараховано	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.
75-89 / зараховано	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для	правильно вирішив більшість практичних завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання

	розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	
60-74 /зараховано	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину практичних завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.
35-59 / не зараховано з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки складно; під час відповіді допускаються суттєві помилки.	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі практичні завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички.
0-34/ не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

13 Навчально-методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка виробництва продукції аквакультури». Одеса : ОНУ, 2026.26 с.
2. Силабус курсу.
3. Навчально-методичні матеріали для лекцій, конспекти (тексти, схеми) лекцій;
4. Мультимедійні презентації;
5. Плани практичних занять;
6. Методичні вказівки (рекомендації) щодо самостійного вивчення дисципліни;
7. Навчально-методичні матеріали для поточного, періодичного і підсумкового контролю.

14. Рекомендована література

Основна

1. Вдовенко Н. М. Економіка рибогосподарських підприємств: [підручник]. К.: Видавничий дім «Кондор», 2017, 212 с.
2. Вдовенко Н.М. Рибне господарство України в умовах глобалізації економіки: [монографія]. К.: Кондор-Видавництво, 2016. 472 с.
3. Шекк П.В., Бургаз М. І. Аквакультура прісноводних і морських риб, молюсків і безхребетних (відтворення і вирощування, світовий досвід): навчальний посібник. Ч.1. Одеса: Одеський державний екологічний університет. 2022. 177 с.
4. Шекк П. В., Бургаз М. І. Аквакультура прісноводних і морських риб, молюсків і безхребетних (відтворення і вирощування, світовий досвід): навчальний посібник. Ч.2. Одеса: Одеський державний екологічний університет. 2023. 147 с.
5. Сербов М. Г. Сидорак Р. В. "Економічна діяльність підприємств рибництва" курс лекцій ОНУ імені І. І. Мечникова, м. Одеса, 2026 р. 85 с.

Додаткова

1. Фесун Т. П. Рибне господарство: традиції та інновації. Вітчизняний та світовий досвід: наук.-допом. бібліогр. покажч. упоряд. Нац. ун-т харч. технол., Наук.-техн. б-ка. Київ. 2021. с. 221
2. Вдовенко Н. М., Кваша С. М., Богач Л. В., Шарило Ю. Є., Павленко М. М. Механізм забезпечення конкурентоспроможності рибальства та аквакультури України: колективна монографія. За. ред. проф. Вдовенко Н. М. К.: НУБіП України. 2019. 294 с.
3. Serbov M., Liashenko G., Danilova N., Kostiukievych T. Normative monetary valuation of an agricultural land plot within the boundaries of the Lyman rural territorial community of the Rozdilnyan district of the Odessa region/ Землеустрій, кадастр і моніторинг земель, № 4. 2023. С. 73-78 <http://dx.doi.org/10.31548/zemleustriy2023.04.07> (фахове видання категорії Б)
4. Serbov M. Development of innovative model of regional management of freshwater resources in conditions of sustainable development// Technology audit and production reserves. # 2/4(64), 2022. P. 16-27 <http://doi.org/10.15587/2706-5448.2022.256618> (фахове видання категорії Б)
5. Kovalskyi M., Serbov M., Zolotarova O., Hrachuk V., Novosad I. Development of Renewable Energy Sources: Impact on Sustainability and the Environment/ Grassroots Journal of Natural Resources, Vol.7 No.3 (December 2024), P. 131-148
6. Savitskyi V., Baranovska T., Serbov M., Stoliar Y., Krutik Y. The Impact of Cybercrime on State and Institutional Security: Analysis of Threats and Potential Protection Measures/ Economic Affairs, Vol. 69 (Special Issue),

15. Електронні інформаційні ресурси

1. Репозитарій ОНУ імені І.І.Мечникова <https://dspace.onu.edu.ua/home>
2. Репозитарій факультету ФГМіЕ <http://eprints.library.odeku.edu.ua>
3. Бібліотека ОНУ імені І.І.Мечникова <http://lib.onu.edu.ua/>
4. Сайт водних біоресурсів та аквакультури <https://vodni-bioresursy-kafedra.org/>
5. ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З РОЗВИТКУ МЕЛІОРАЦІЇ, РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРОДОВОЛЬЧИХ ПРОГРАМ https://darg.gov.ua/_dijalnistj_0_214_menu_0_1.html
6. ФАО 2025 <https://www.fao.org/>